

inštitút sociálnej politiky

www.employment.gov.sk/isp

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Aktuálny stav nezamestnanosti a jej krátkodobá prognóza

(september 2020)

Matúš Baliak

Matěj Bělín

17. september 2020

1 Vývoj nezamestnanosti: prvýkrát pokles od nástupu koronakrízy

Pandémia COVID-19 narušila pozitívny vývoj trhu práce na Slovensku. Po jej dlhoročnom znižovaní začala miera nezamestnanosti od marca 2020 opäť výrazne rásť. **Dáta za august 2020 však naznačujú zlepšujúci sa vývoj na trhu práce.** Miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového počtu UoZ dosiahla v auguste **8,37 %**. V medzimesačnom porovnaní to predstavuje **pokles o 0,07 p.b.** Po sezónnom očistení klesla miera nezamestnanosti o 0,07 p.b. August predstavuje prvý mesiac od vypuknutia pandémie, kedy sa miera nezamestnanosti medzimesačne znížila. Zároveň však **medziročný nárast miery nezamestnanosti** vypočítanej z celkového počtu UoZ dosahoval hodnotu **2,34 percentuálneho bodu (p.b.)**.

Evidovaná miera nezamestnanosti (vychádzajúca z pomeru počtu disponibilných UoZ a ekonomicky aktívneho obyvateľstva) dosiahla v auguste **7,60 %**. Oproti júlu to predstavuje pokles o **0,05 p.b.** Medzimesačný pokles je zaznamenaný aj pri sezónnom očistení (o 0,09 p.b.). Miera evidovanej nezamestnanosti vzrástla medziročne o **2,63 p.b.**

Počet disponibilných UoZ medzi júlom a augustom poklesol o 1 424 a v auguste dosiahol **208 362** (oproti 209 786 disponibilných UoZ za mesiac júl). Za hlavný dôvod poklesu považujeme **zníženie prítoku UoZ** do evidencie.

Tabuľka 1. Porovnanie miery nezamestnanosti a počtu evidovaných UoZ za vybrané mesiace

Obdobie	Miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového počtu UoZ (v %)	Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie
august 2020	8,37	7,6	208 362
február 2020	6,13	5,05	138 943
Zmena feb 2020 - aug 2020*	2,24	2,55	69 419
august 2019	6,03	4,97	137 006
Zmena aug 2019 - aug 2020*	2,34	2,63	71 356
júl 2020	8,44	7,65	209 786
Zmena júl 2020 - aug 2020*	-0,07	-0,05	-1 424

Zdroj: ÚPSVaR, vlastné spracovanie ISP ; Poznámky: Zmeny medzi mesiacmi sú vyjadrené v percentuálnych bodoch (miera nezamestnanosti) alebo v počtoch osôb (počet UoZ).

Príchod koronavírusu sa prejavil v raste nezamestnanosti vo všetkých krajoch Slovenska, avšak v rozličnom rozsahu. Nezamestnanosť vypočítaná z celkového počtu UoZ v absolútnom vyjadrení **najviac vzrástla v Nitrianskom a Trenčianskom kraji** (o 2,58 p.b. respektíve 2,29 p.b.) medzi mesiacmi február až august. Naopak **najmenej zasiahnutými kraji** boli v tom istom období **Bratislavský a Žilinský kraj**, kde nárast za február až august 2020 dosiahol 1,87 p.b. a 2,12 p.b.

Vývoj nezamestnanosti za august signalizuje postupné zlepšovanie situácie na trhu práce. Ak bude nevyhnutné kvôli rastúcemu počtu nakazených **prijat' reštriktívne opatrenia**, pravdepodobne **nebude možné udržať pozitívny vývoj**, ktorý sme zaznamenali za mesiac august.

2 Krátkodobá (flash) prognóza vývoja nezamestnanosti

Inštitút sociálnej politiky (ISP) pripravil v súvislosti s pandémiou COVID-19 **predikčný algoritmus vývoja mesačnej miery nezamestnanosti z celkového počtu UoZ využívajúci štandardné kvantitatívne prístupy** známe z analýzy časových radov. Predikcie sú založené na minulom vývoji miery nezamestnanosti a doplňujúcich informáciách o trhovom sentimente (napr. dáta GoogleTrends, prieskumy sentimentu trhových subjektov od ŠÚSR). **Tabuľka 2** obsahuje **výstupy z predikčných modelov** uvažujúcimi s predpokladom, že nedôjde k opätovnému sprísneniu opatrení, ako aj s predpokladom ich opätovného sprísnenia. **Zvýraznený model Sentiment+Google** pracuje s najväčším množstvom informácií, preto ho považujeme za najkomplexnejší z trojice použitých modelov.

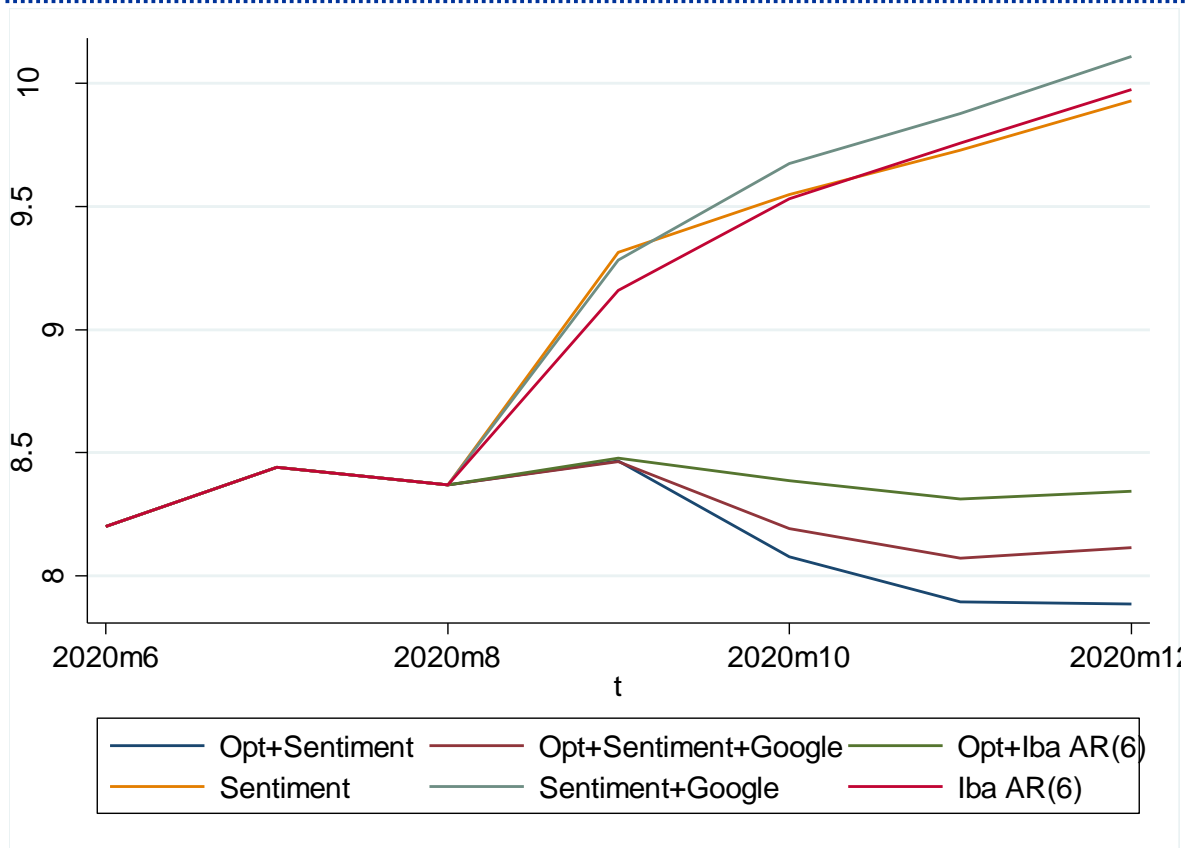
Tabuľka 1.: Prognóza miery nezamestnanosti z celkového počtu UoZ, september 2020

Mesiac	Bez efektu epidémie (optimistické verzie)			S efektom epidémie		
	Sentiment	Sentiment + Google	AR(4)	Sentiment	Sentiment + Google	AR(4)
2020m9	8,47	8,46	8,48	9,31	9,28	9,16
2020m10	8,08	8,19	8,39	9,55	9,68	9,53
2020m11	7,89	8,07	8,31	9,73	9,88	9,76
2020m12	7,88	8,12	8,34	9,93	10,11	9,97

Zdroj: ÚPSVaR, GoogleTrends a ŠÚSR, vlastné prepočty ISP.

Na základe doterajších skúseností z procesu validácie predikcií je ekonomický vývoj v súlade s **optimistickými predikčnými modelmi nezamestnanosti používajúcimi aj dáta GoogleTrends** (stĺpec 3). Tento model odhaduje do decembra 2020 postupný pokles nezamestnanosti k úrovni mierne nad **8,1 %**. Za predpokladu opätovného zavedenia striktných protipandemických opatrení zasahujúcich do chodu ekonomiky však pripúšťa výrazný nárast nad úroveň **10 %**.

Graf 1. Prognóza miery nezamestnanosti z celkového počtu UoZ do decembra 2020, september 2020

Zdroj: ÚPSVaR, GoogleTrends a ŠÚSR, vlastné prepočty ISP.